

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Emancipatie

Van

Datum

28 juni 2023

Referentie

39317524

nota

Brief aan TK inzake voorkomen nnmb's intersekse
kinderen

Bijlagen

conceptbrief aan de TK

Intern OCW afgestemd

WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

VWS en J&V

Aanleiding

U hebt in de Emancipatienota toegezegd dat u voor het zomerreces (mede namens MVWS) de Tweede Kamer zult informeren over hoe de minister van VWS en u willen voorkomen dat er niet-medisch noodzakelijke en non-consensuele behandelingen (hierna: nnmb's) plaatsvinden bij intersekse kinderen. De bredere beleidsreactie op het NIVEL rapport inclusief maatregelen volgt in december 2023.

Geadviseerd besluit

We adviseren u bijgaande brief aan de TK te ondertekenen en mede namens MVWS te verzenden naar de Tweede Kamer. Hiermee geeft u invulling aan de toezegging de TK voor het zomerreces te informeren.

Kernpunten

- U schetst de complexiteit van het onderwerp aan de hand van een aantal voorbeelden uit het NIVEL-rapport en u geeft aan dat u gelet op deze complexiteit samen met de minister van VWS op korte termijn een verkenning doet samen met betrokkenen en zorgprofessionals hoe nnmb's waar mogelijk kunnen worden voorkomen. Hierbij zal zowel worden gekeken naar de in ontwikkeling zijnde kwaliteitsstandaard DSD/intersekse als naar de voors en tegens van een wettelijk verbod op nnmb's.
- Daarnaast geeft u aan dat onderdeel van deze verkenning zal zijn een rondetafelgesprek met experts en betrokkenen. Hierbij worden in ieder geval uitgenodigd vertegenwoordigers van verschillende beroepsgroepen van medisch professionals, patiëntenorganisaties, belangenorganisatie NNID, het ministerie van J&V, de NCDR en een aantal kennisorganisaties (waaronder Rutgers en ZonMw).
- U geeft tevens aan dat de bredere beleidsreactie op het NIVEL rapport inclusief maatregelen later dit jaar volgt (december 2023)

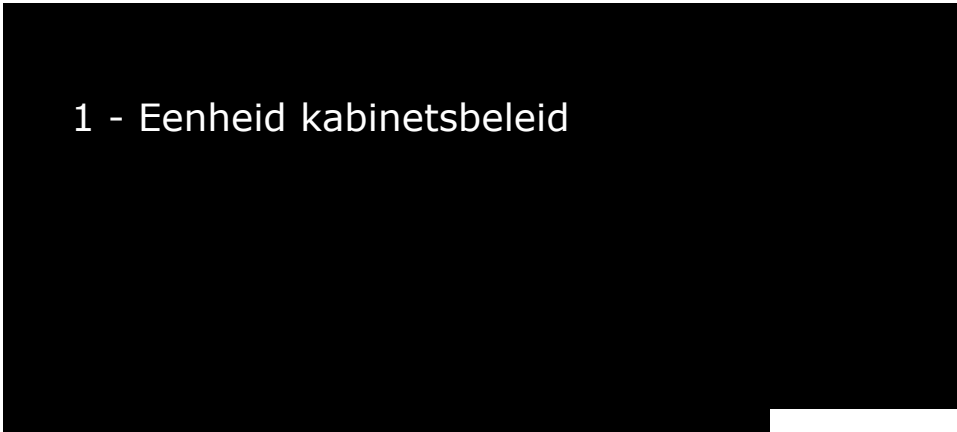
Toelichting

Politieke context:

Een wettelijk verbod op nnmb's is onderdeel van het coalitieakkoord/
Regenboogstembusakkoord.

Krachtenveld:
Interdepartementaal

-
-
-
-

1 - Eenheid kabinetsbeleid

- Ambtelijk VWS (DGCZ) is akkoord met deze procesbrief en zal de brief in de weekendtas van MVWS meegeven.
- Ambtelijk J&V (plv. directeur Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding/ Hoofd afdeling Strafrechtelijke Handhaving) is akkoord met deze procesbrief waarin een verkenning wordt aangekondigd en heeft aangegeven dat de brief niet langs MJ&V hoeft.

Maatschappelijk
VN-comités o.a. CAT, Committee on the Rights of the Child (CRC), de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en het Europees Parlement zijn voor een wettelijk verbod. De NCDR en de NNID (belangenorganisatie voor intersekse personen) roepen hiertoe eveneens op.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Een aantal passages onder het kopje krachtenveld interdepartementaal moeten worden weggelakt op grond van eenheid van kabinetsbeleid. En de naam van de behandelend ambtenaar op grond persoonsgegevens.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Emancipatie

Van

3 - Persoonsgegevens

Datum

17 mei 2023

Referentie

38712530

Bijlagen

- brief d.d. 13 april 2023 van de NCDR aan M.VWS en u

- brief van 4 mei 2023 van de NNID aan M.VWS, M.JenV en u

instellen wettelijk verbod op non-consensuele niet-noodzakelijke medische behandelingen bij intersekse kinderen

Aanleiding

U hebt in de Emancipatienota toegezegd dat u voor het zomerreces (mede namens MVWS) een Kamerbrief zal sturen over maatregelen voor intersekse personen, waarin u ook zou ingaan op het NIVEL¹-rapport inzake genitale operaties intersekse kinderen. Een maatregel die in deze brief aan de orde zal komen is een verbod op non-consensuele niet-noodzakelijke medische behandelingen (hierna: nnmb's) bij intersekse kinderen (via het strafrecht), vergelijkbaar met het verbod op meisjesbesnijdenis. Dit verbod is onderdeel van het coalitieakkoord/Regenboogstembusakkoord en ook de Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme (NCDR) en de NNID (Nederlandse organisatie voor seksediversiteit) roepen hier toe op.

1 - Eenheid Kabinet

1 - Eenheid Kabinet

In deze nota adviseren wij u over het proces richting de totstandkoming tot een afgestemde passage over nnmb's.

Geadviseerd advies

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inzet vanuit OCW om een

1 - Eenheid Kabinet

1 - Eenheid Kabinet

1 - Eenheid Kabinet

Bij akkoord op de voorgestelde lijn kan eerst op DG-niveau contact worden opgenomen.

Toelichting

- Het NIVEL-rapport is uitgevoerd naar aanleiding van motie Bergkamp / Van den Hul (35 300 VIII 131) die de regering verzoekt te onderzoeken in welke mate niet medisch noodzakelijke ingrepen plaatsvinden bij jonge

¹NIVEL: Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg

intersekse kinderen. U vindt in de bijlage de belangrijkste bevindingen uit dit onderzoeksrapport.

- In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet blijft werken aan de acceptatie, veiligheid en emancipatie van de lhbtqi+ gemeenschap. Voorts dat het Regenboogstembusakkoord hiervoor de basis is en dat we dit akkoord zorgvuldig uitvoeren met (initiatief)wetgeving en beleid. In het Regenboogstembusakkoord staat o.m. dat er een wettelijk verbod komt op non-consensuele niet-noodzakelijke medische behandelingen van intersekse kinderen en volwassenen. In 2021 hebben 10 politieke partijen (waaronder D66 en VVD) het akkoord ondertekend.
- NNID (Nederlandse organisatie voor seksediversiteit, mensenrechtenorganisatie die werkt aan de gelijkberechtiging en emancipatie van intersekse personen), VN-comités (o.a. CAT, Committee on the Rights of the Child (CRC), de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en het Europees Parlement stellen dat de wensen van de ouders, hoe invoelbaar ook, nooit een reden mogen zijn om een kind te opereren op een leeftijd dat het daar nog niet geïnformeerd over kan meebeslissen en zijn voor een wettelijk verbod. De NCDR sluit zich hierbij blijkens de brief van 13 april jl. aan. Voornoemde organisaties stellen zich op het standpunt dat bij niet-noodzakelijke medische behandelingen gewacht moet worden tot het kind oud genoeg is om zelf toestemming te geven.
- Uitgangspunt (zoals geformuleerd in de Emancipatienota) voor het kabinet is dat er maximale borging nodig is van zorgvuldigheid in de zorg voor intersekse kinderen en de afwegingen die daarbij aan de orde komen tussen artsen, ouders en kind. Teneinde te voorkomen dat er nnmb's plaatsvinden bij intersekse kinderen. Het huidige en toekomstige belang van het kind moet daarbij altijd voorop staan. Het kabinet onderzoekt wat er voor nodig is om dit verder te bevorderen en welke maatregelen nodig zijn om deze ambities te realiseren.

Voor- en nadelen wettelijk verbod op nnmb's

Voordelen

- Een *wettelijk* verbod legt ondubbelzinnig vast dat non-consensuele niet-noodzakelijke medische behandelingen bij jonge intersekse kinderen verboden zijn. Daarbij gaat het met name om medisch niet-noodzakelijke genitale operaties (aan de inwendige en uitwendige geslachtsorganen). Dat biedt bescherming en verankering van het recht op lichamelijke integriteit en recht op zelfbeschikking van deze kinderen. Als kinderen daar oud genoeg voor zijn, kunnen ze zelf een afweging maken en een beslissing nemen of ze een operatie willen ondergaan.
- Een wettelijk verbod op nnmb's zorgt ervoor dat medische professionals geen niet-medisch noodzakelijke genitale behandelingen meer doen onder druk van ouders (vgl. vrouwelijke genitale verminking / meisjesbesnijdenis).
- Met een wettelijk verbod wordt uitwerking gegeven aan de eerdere politieke afspraak uit het coalitieakkoord, het Regenboogstembusakkoord en de Emancipatienota, waarin staat dat het doel van dit kabinet is nnmb's te voorkomen.

- Tevens wordt hiermee uitwerking/opvolging gegeven aan aanbevelingen van de VN (Committee Against Torture: CAT), het Europees Parlement, de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en de mensenrechtencommissaris om nmb's te verbieden.
- Een wettelijk verbod biedt een extra en noodzakelijke waarborg voor zorgvuldige zorg. In een multidisciplinaire kwaliteitsstandaard DSD/intersekse maken artsen afspraken over wat kwalitatief goede zorg is aan intersekse kinderen en volwassenen (kwaliteitsstandaard). Het bevat richtlijnen maar afwijkingen daarop zijn mogelijk, een verbod geeft duidelijkheid. Deze kwaliteitsstandaard zal naar verwachting op zijn vroegst eerst eind juni 2024 gereed zijn.

Nadelen

- Toezicht op de naleving en handhaving van een (strafrechtelijk) wettelijk verbod zal mogelijk complex zijn (rol IGJ, politie, OM).
- Er is weerstand tegen een wettelijk verbod bij een (deel van) de betrokken medische professionals 2 - Onderhandeling Dit kan de totstandkoming van een kwaliteitstandaard in de weg zitten en dat is niet in het belang van intersekse kinderen en volwassenen.

Krachtenveld

- 1 - Eenheid Kabinet

Vervolgproces

Na uw besluit verwerken wij deze inzet in een concept-Kamerbrief 1 - Eenheid Kabinet
1 - Eenheid Kabinet Uiteraard behoudens de interdepartementale afstemming. Hierbij wordt ook gekeken naar hoe andere landen (Malta, Portugal en Griekenland) dit hebben geregeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Eenheid van kabinetsbeleid. Internationale belangen en bescherming persoonlijke levenssfeer. Doorlopend in tekst bezien wat weggelakt dient te worden.

Bijlage: Achtergrondinformatie

- Een van de aanbevelingen van de VN (CAT) luidde dat Nederland er voor moet zorgen dat niet-urgente, onomkeerbare medische ingrepen bij intersekse kinderen worden uitgesteld totdat het kind voldoende volwassen is om zelf hier een volledig vrije en geïnformeerde beslissing over te nemen en dat het verboden moet worden om niet-noodzakelijke medische behandelingen, bedoeld om het geslacht van het kind vast te leggen, uit te voeren zonder de geïnformeerde instemming van het kind zelf. De oproep tot een verbod op nnmb's is ook gedaan door het EP, de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en de mensenrechtencommissaris.
- Uit het NIVEL-rapport blijkt dat er in de periode 2014-2020 in Nederland 65 genitale ingrepen zijn verricht bij naar schatting 58 intersekse kinderen jonger dan 12 jaar. Volgens de geïnterviewde zorgprofessionals is een deel van de operaties medisch noodzakelijk, maar een ander deel wordt om zwaarwegende cosmetische, culturele en/of psychosociale redenen van de ouders uitgevoerd.
- Deze psychosociale redenen van ouders spelen een rol aangezien zij bij kinderen jonger dan 12 jaar volgens de wet de beslissing nemen over al dan niet medisch ingrijpen. Hierbij spelen over verwachtingen van ouders en/of zorgverleners over het belang van het kind een rol bij de beslissing om het kind op zeer jonge leeftijd te opereren (o.a. angst voor pesten).
- Uit het onderzoek van het NIVEL **2 - Onderhandeling** **2 - Onderhandeling** blijkt dat de meningen zijn verdeeld over het uitgangspunt om te wachten met opereren totdat het kind zelf kan aangeven of het geopereerd wil worden.

redacted on: Monday, July 03, 2023

- Redaction (15 redactions)

3 Privilege / Exemption reasons used:

- 1 -- "Eenheid Kabinet" (11 instances)
- 2 -- "Onderhandeling" (3 instances)
- 3 -- "Persoonsgegevens" (1 instance)

Redacted pages:

- Page 1, Eenheid Kabinet, 6 instances
- Page 1, Persoonsgegevens, 1 instance
- Page 3, Eenheid Kabinet, 5 instances
- Page 3, Onderhandeling, 1 instance
- Page 4, Onderhandeling, 2 instances